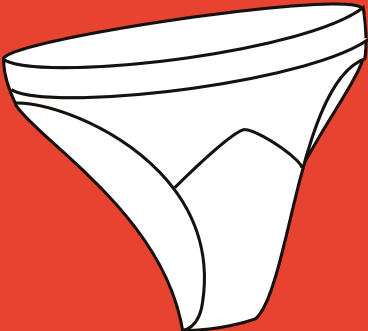

WOMEN
INC

STAND VAN ZAKEN

MENSTRUATIETABOE- EN
ARMOEDE IN NEDERLAND

Gewoongesteld.

OVER WOMEN Inc.

WOMEN Inc. versterkt sinds 2005 de positie van alle vrouwen in heel Nederland. Wij streven naar een samenleving met gelijke kansen voor iedereen, ongeacht gender of sekse. Nederland staat op de 28e plek van de Global Gender Index¹. Als we in het huidige tempo doorgaan, duurt het nog 72 jaar (!) tot gendergelijkheid in Nederland is bereikt.² Dit vraagt om versnelling.

¹ World Economic Forum (2023). Global Gender Gap Report 2023.

² WOMEN Inc. (2024). Waarom Internationale Vrouwendag nog steeds nodig is.

VOORWOORD

Dagelijks menstrueren er op de wereld 800 miljoen mensen.³ Ondanks dat menstruatie voor al die mensen gewoon bij het leven hoort, is het in onze samenleving ook nog steeds een taboe. Dit heeft enorme impact op veel mensen die menstrueren. Naast de gevolgen voor hun fysieke en mentale gezondheid, heeft het taboe rond menstruatie ook een financiële impact. In Nederland heeft 1 op de 10 vrouwen wel eens te maken gehad met menstruatiearmoede, wat betekent dat ze geen geld hebben voor menstruatieproducten. Menstruatiearmoede is een dubbel ingewikkeld probleem, omdat er een dubbel taboe op zit: er zit zowel een taboe op menstruatie als op armoede. Mensen praten niet graag over menstruatie, en ook niet over het feit dat ze hun boodschappen niet kunnen betalen.

Menstrueren is geen keuze, het taboe doorbreken wel. Het taboe op menstruatie werkt als een vicieuze cirkel: een taboe leidt tot schaamte en schaamte vergroot een taboe. Pas wanneer grote groepen zich uitspreken, en organisaties, werkgevers, scholen en overheden hun verantwoordelijkheid nemen, kan deze cirkel doorbroken worden.

Alleen als het menstruatietaboe doorbroken wordt en menstruatie in onze maatschappij wordt geaccepteerd en genormaliseerd, kunnen wij onze missie behalen: gelijke kansen voor iedereen, ongeacht gender of sekse. Dit rapport laat zien dat menstruatiestigma- en armoede nog sterk aanwezig zijn. We willen zorgen voor bewustwording en versnelling, zodat menstruatie een gewoon en geaccepteerd onderdeel van onze samenleving wordt.

Emma Lok
Directeur-bestuurder WOMEN Inc.

³ Niet iedereen die menstrueert, identificeert zich als vrouw. Wij komen op voor de kansen van alle mensen die menstrueren. Wanneer we spreken over 'vrouwen', is dit omdat het onderzoek waar we naar refereren uitgevoerd is onder mensen die zich identificeren als vrouw.

MENSTRUATIETABOE

Het taboe op menstruatie werkt stereotypen en een kennisgebrek in de hand. Dit heeft een grote impact op de mentale en fysieke gezondheid van mensen die menstrueren. Door dit taboe hebben veel mensen geen idee wat 'normaal' is en met welke klachten je naar de dokter gaat. Het fysieke en mentale beheer van menstruatie, zoals het verbergen van je menstruatie, wordt bovendien als vermoeiend ervaren.⁴ Zolang we gesprekken over menstruatie, bijvoorbeeld op werk en op school, niet normaal en stereotype-vrij maken, zal menstruatie nooit een gewoon en taboe-vrij onderdeel van onze samenleving worden.

TIJD VAN DE MAAND

Er bestaan wereldwijd duizenden woorden voor menstruatie. Zo wordt er in China bijvoorbeeld gesproken over de 'Grote Tante' en in Frankrijk is 'De Engelsen zijn geland' een veelgebruikte uitdrukking voor menstrueren. Dit zijn geen leuke anekdotes of grappige synoniemen, maar eufemismen. Een eufemisme is een minder confronterende bewoording van zaken waarop een algemeen taboe rust.

Menstrueren wordt in Nederland ook wel 'ongesteld zijn' genoemd. Dit woord wordt in 1400 voor het eerst gebruikt als uitdrukking voor iemand die 'in een slechte toestand', 'van streek' of 'onpasselijk' is. Pas in de 20e eeuw, nadat het woord meer dan 600 jaar volledig vergelijkbaar is met de uitdrukking dat het slecht met iemand is gesteld, werd 'ongesteld' een eufemisme voor menstruatie.⁵

NATUURLIJK MAAR TOCH TABOE

Ondanks dat menstruatie een normaal onderdeel is van het lichaam, blijft het in onze samenleving een taboe. Stigmatiserende opvattingen over menstruatie zijn sterk aanwezig onder zowel vrouwen als mannen, en komen op verschillende manieren tot uiting.

Jongens vinden menstruatie vies (37%), beschamend (29%) en walgelijk (23%)

MENSTRUATIE: MET ANDERE WOORDEN

'VIES'

Vrouwen en mannen hebben overwegend negatieve gevoelens over menstruatie. Woorden als "vies", "vervelend" en "ongemak" worden vaak gebruikt wanneer er over menstruatie gesproken wordt. Hoewel het gezien wordt als iets natuurlijk en normaal, voelt het voor vrouwen ook als een onderwerp wat vies is en waar schaamte omheen hangt.⁶ Uit een peiling onder 1037 vrouwen tussen de 12 en 25 jaar blijkt dan ook dat 48% zich vies voelt wanneer zij menstrueren⁷. Ook jongens vinden menstruatie vies (37%), beschamend (29%) en walgelijk (23%).⁸

⁴ van Lonkhuijzen et al. (2022). The Stigma Surrounding Menstruation: Attitudes and Practices Regarding Menstruation and Sexual Activity During Menstruation.

⁵ Etymologisch Woordenboek van het Nederlands (2024). Ongesteld.

⁶ Stekelenburg et al. (2023). Bespreken van menstruatie met anderen. Ruigrok, onderzoek in opdracht van WOMEN Inc.

⁷ Plan International (2019). 'Schaamte bij menstruatie'.

⁸ Plan International (2022). 'Bloedeerlijk? Dit zeggen jongens over menstruatie'.

DE THEORIE: MENSTRUATITABOE

Een taboe is niet zomaar iets wat één persoon van een ander vindt; het ontstaat uit complexe sociale geschiedenis van in- en uitsluiting.⁹ Iets is een taboe wanneer het afwijkt van de norm (niet iedereen menstrueert), invloed heeft op hoe we iemand zien (negatieve opvattingen, zoals de 'chagrijnige, ongestelde vrouw') en geassocieerd wordt met een bepaalde identiteit (het vrouw-zijn)¹⁰.

Het menstruatietaboe hangt samen met objectificering van vrouwenlichamen. Beelden om ons heen, zoals reclames en stockfoto's bevestigen het 'ideale beeld'

van een vrouw die slank, zacht en schoon is en laten geen ruimte voor zaken zoals menstruatiebloed, lichaamshaar of het geven van borstvoeding.¹¹ Vanwege de constante beoordeling van vrouwen op hun uiterlijk, zijn vrouwen zichzelf ook gaan objectiveren, wat zelf-objectificatie wordt genoemd. Dit zorgt ervoor dat menstruatie in Nederland ook een 'onzichtbaar' taboe is. Omdat er zo weinig over gesproken wordt en bloed (en producten) vaak verborgen worden, realiseren we ons niet meer dat er een taboe op rust. Het effect hiervan is dat mensen die menstrueren hun eigen menstruatie vaak ook vies vinden en het liever verbergen.

SCHAAMTE

Er hangt schaamte rondom het onderwerp menstruatie. Dit zien we onder andere terug in hoe er over menstruatie gepraat wordt. Zo vindt 34% van de vrouwen in Nederland het ongemakkelijk om met vrienden over menstruatie te praten.¹² Als er wel over gesproken wordt, dan gebeurt dit vaak binnen de 'taboesfeer'. Dit herken je bijvoorbeeld door met wie we over menstruatie praten. Onderzoek van WOMEN Inc. laat zien dat jonge meiden en vrouwen het onderwerp vaak alleen met andere vrouwen bespreken.^{13 14} En hoewel 83% van de jongens het prima vindt als er vrij en openlijk over menstruatie wordt gesproken, vindt 1 op de 3 ook dat menstruatie geheim moet blijven. De belangrijkste redenen: het is voor hen niet belangrijk en menstruatie is een privézaak voor meisjes en vrouwen.¹⁵

Een ander kenmerk van taboe is dat alles wat verwijst naar hetgeen wat als stigmatiserend wordt gezien óók beschamend is en daarom verborgen zou moeten worden. Een voorbeeld hiervan is het verbergen van menstruatieproducten wanneer vrouwen naar de wc gaan, 49% vindt het ongemakkelijk om zichtbaar met een menstruatieproduct naar de wc te lopen waar collega's, studiegenoten of kennissen bij zijn.¹⁶ Dit geldt ook voor mannen. Zo heeft meer dan de helft van de mannen heeft nog nooit menstruatieproducten gekocht, waarbij redenen zoals schaamte (30%) en discomfort (33%) vaak genoemd worden.¹⁷

34% van de vrouwen vindt het ongemakkelijk om met vrienden over menstruatie te praten

⁹ Johnston-Robledo & Chrisler (2011). The Menstrual Mark: Menstruation as Social Stigma.

¹⁰ Goffman (1963). Stigma: Notes on the Management of Spoiled Identity.

¹¹ Wood (2020). (In)Visible Bleeding: The Menstrual Concealment Imperative.

¹² Plan International (2019). 'Schaamte bij menstruatie'.

¹³ Rooker & Meijers (2023). Jongerenonderzoek menstruatie. Motivacion, onderzoek in opdracht van WOMEN Inc.

¹⁴ Stekelenburg et al. (2023). Bespreken van menstruatie met anderen. Ruigrok, onderzoek in opdracht van WOMEN Inc.

¹⁵ Plan International (2022). 'Bloedeerlijk? Dit zeggen jongens over menstruatie'.

¹⁶ Stekelenburg et al. (2023). Bespreken van menstruatie met anderen. Ruigrok, onderzoek in opdracht van WOMEN Inc.

¹⁷ Plan International (2022). 'Bloedeerlijk? Dit zeggen jongens over menstruatie'.

BLAUW BLOED

Het menstruatietaboe wordt in stand gehouden door het benadrukken van geheimhouding en frisheid. Denk bijvoorbeeld aan menstruatieproducten die gepromoot worden als 'geruisloos' en 'tegen nare geurtjes'. Ook bestaan er 'onzichtbare', zwarte inlegkruisjes, omdat de witte variant zichtbaar en dus schaamtevol zou zijn. Pas sinds 2017 wordt er in Nederland in maandverbandreclames geen blauw bloed meer gebruikt.¹⁸ Door deze voorbeelden leert iedereen (impliciet) dat menstruatiebloed vies is en verborgen zou moeten worden. Het idee dat menstruatie een 'privézaak voor vrouwen' zou zijn hangt hier ook mee samen. Vrouwen zien dit ook; zo vindt meer dan de helft dat er een onrealistisch beeld wordt weergegeven in reclames voor menstruatieproducten.¹⁹

49% vindt het ongemakkelijk om zichtbaar met een menstruatieproduct naar de wc te lopen waar collega's, studiegenoten of kennissen bij zijn

MENSTRUEREN MOET JE KUNNEN LEREN

We krijgen dus van jongs af aan (onbewust) mee dat menstruatie een taboe is. Dat geldt ook voor hun educatie. Het onderwerp menstruatie wordt op Nederlandse scholen blijft binnen de kaders van de biologische en feitelijke uitleg. Leerlingen zijn hier niet tevreden over: ze geven hun lessen over seksuele vorming gemiddeld een 5,8. Een van de onderwerpen waar volgens leerlingen nog veel taboe op ligt en waar 'normaler' over gedaan zou moeten worden is menstruatie.²⁰ Ze geven aan dat docenten 'raar' of 'ongemakkelijk' doen over het onderwerp. Deze ervaringen worden onderstreept door onderzoek onder jongens: ruim tweederde is wel eens getuige geweest van van pesterijen of lelijke opmerkingen over menstruatie, en een kwart van die opmerkingen in Nederland komt van leerkrachten die man zijn.²¹ Menstruatiegrappen, pesterijen en het stereotype beeld dat bestaat over menstruatie zijn onderdeel van het alledaagse seksisme waar vrouwen in Nederland mee te maken krijgen.

De belevingswereld van jongeren tussen de 12-15 jaar met betrekking tot menstruatie kenmerkt zich dan ook door een gebrek aan openheid en kennis. Ze ervaren het onderwerp als (te) privé, ongemakkelijk en soms zelfs schaamtevol waardoor ze er in het openbaar weinig over praten en vragen en er dus weinig over weten.²² Dit wordt versterkt door een lage kennisoverdracht vanuit zowel school als de directe omgeving, en een heersende sociale norm om niet over menstruatie te praten maar er simpelweg "mee te dealen".

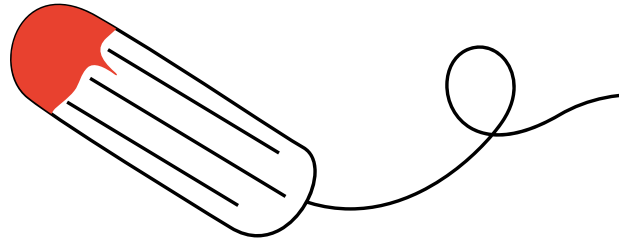
¹⁸ PERIOD (2017). Blauw bloed.

¹⁹ Plan International (2019). 'Schaamte bij menstruatie'.

²⁰ Cense et al. (2019). Gewoon, het taboe eraf halen. Wat leerlingen willen van seksuele vorming.

²¹ Plan International (2022). 'Bloedeerlijk? Dit zeggen jongens over menstruatie'.

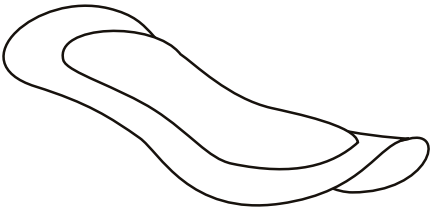
²² Rooker & Meijers (2023). Jongerenonderzoek menstruatie. Motivaction, onderzoek in opdracht van WOMEN Inc.

MENSTRUATIETABOE

BLOEDSERIEUZE FEITEN EN CIJFERS²³

- Een kwart houdt het liever voor zichzelf als ze ongesteld zijn
- 9 op de 10 vrouwen schamen zich als ze zouden doorlekken
- 48% voelt zich vies wanneer zij menstrueren
- Jongens vinden menstruatie vies (37%), beschamend (29%) en walgelijk (23%)
- 29% van de mannen vindt menstruatie een privézaak voor meisjes/vrouwen

²³ Cijfers uit Plan International (2019). 'Schaamte bij menstruatie' en Plan International (2022). 'Bloedeerlijk? Dit zeggen jongens over menstruatie'

MENSTRUATIEARMOEDE

Menstrueren kost geld. Voor iedereen komen er andere kosten kijken bij menstrueren. Mensen hebben gemiddeld 450 menstruatiecycli, wat betekent dat ze in totaal 7,4 jaar aan het menstrueren zijn, en dus producten nodig hebben. Hieronder worden verschillende scenario's en bijbehorende kosten weergegeven. Over één ding zijn we het eens: menstrueren gaat gepaard met financiële lasten.

Dit geldt vooral voor mensen met een verhoogde economische kwetsbaarheid als gevolg van de financiële last van menstruatieproducten. Menstruatiearmoede is het beperkt toegang hebben tot de middelen om veilig en comfortabel je menstruatie door te komen.²⁴ Dit omvat dus meer dan alleen het gebrek aan financiële middelen voor menstruatieproducten.

Het geld dat ik besteed aan tampons, daar kan ik een hele maaltijd van kopen

Het gaat ook over het gebruik van alternatieven zoals wc-papier, incontinentiemateriaal of zelfs kraamverband. Vrouwen geven soms aan thuis te blijven om het bloed "te laten lopen" en hergebruiken vaak producten, zo gebruikt 2% een tampon wel eens meerdere malen.²⁵ Een van de meest voorkomende vorm van menstruatiearmoede is het bezuinigen op andere basisbehoeften, zoals boodschappen (38%), huishoudelijke producten (27%).²⁶ Iemand die tussen de 10 - 15 euro aan tampons uitgeeft per maand, vat de problematische keuze samen: "het geld dat ik besteed aan tampons, daar kan ik een hele maaltijd van kopen."²⁷

We hebben de tool van @nos (2023) gebruikt om uit te rekenen hoeveel iemand kwijt kan zijn aan een menstruatie. In deze scenario's gaan we uit van gemiddelden: dat iemand voor het eerst menstreeft op 13-jarige leeftijd en 5 tot 7 dagen bloedt. Bij de berekening zijn de volgende kosten niet meegenomen: Pijnstilling; Vervangen van ondergoed, kleding of beddengoed; Ziekmeldingen; Medicatie na de menopauze; Reinigingsproducten, bijvoorbeeld voor menstruatiecups; Betaalde menstruatieapps; Kosten voor de eerste keer medicijnuitgifte; Tussentijdse bloedingen, bijvoorbeeld na een zwangerschap of miskraam.

²⁴ UNFPA (2022). What is period poverty?

²⁵ Plan International (2019). 'Schaamte bij menstruatie'.

²⁶ Neighborhood Feminists (2022). Amsterdam menstruates.

²⁷ De Bovengrondse (2019). Rapport onderzoek 'verkenning van menstruatie-armoede in Nederland'.

Uit onderzoek blijkt dat in Nederland zo'n 1 op de 10 mensen tussen de 12 en 25 jaar die menstrueert wel eens te maken heeft gehad met menstruatiearmoede²⁸. Dit speelt vooral een rol voor mensen die onder de armoedegrens leven. Daarnaast is menstruatiearmoede een groeiend probleem onder studenten, voor wie menstruatieproducten door hun verslechterde financiële positie een belangrijke kostenpost zijn geworden.²⁹ In dit onderzoek is alleen het geen geld hebben voor menstruatieproducten, zoals maandverband en tampons, onderzocht. Wanneer we dit meenemen, ligt het getal naar verwachting nog hoger.

1 op de 10 heeft wel eens te maken gehad met menstruatiearmoede

Menstruatiearmoede heeft aanzienlijke gevolgen voor het dagelijks leven. Onderzoek uit Amsterdam³⁰ laat zien dat zeven op de tien mensen (71%) hun dagelijkse routines moesten aanpassen, bijna een kwart (24%) bleef thuis gedurende een deel van hun menstruatie, terwijl een op de tien (11%) zelfs gedurende de hele menstruatieperiode thuis bleef.

DUBBEL TABOE

Menstruatiearmoede wordt vaak als 'een deelaspect van armoede' bestempeld. Dit is echter niet het geval. Menstruatiearmoede is namelijk een dubbel ingewikkeld probleem, omdat er een dubbel taboe zit op zowel menstruatie als armoede. Mensen praten niet over menstruatie, en ook niet over het feit dat ze het niet kunnen betalen. Vrouwen durven bij hulpverleners bijvoorbeeld niet altijd te vragen om menstruatieproducten, ook terwijl daar wel behoefte aan is.³¹

NET ALS TOILETPAPIER

Er is een grote vraag naar het gratis aanbieden van menstruatieproducten: Een ruime meerderheid van de vrouwen (81%), en ook de meeste mannen (57%), vindt dat bijvoorbeeld maandverband en tampons vrij verkrijgbaar moeten zijn.³²

Het aanbieden van gratis menstruatieproducten is een manier om menstruatiearmoede tegen te gaan, en draagt tegelijkertijd ook bij aan het doorbreken van het taboe en het normaliseren van menstrueren. Als menstruatieproducten gratis en overal beschikbaar zijn, worden ze net zo normaal als toiletpapier of handzeep.

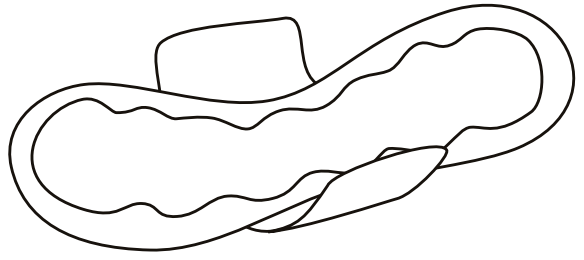
²⁸ Plan International (2019). 'Schaamte bij menstruatie'.

²⁹ De Bovengrondse (2019). Rapport onderzoek 'erkenning van menstruatie-armoede in Nederland'.

³⁰ Er is tot op heden geen nationaal, representatief onderzoek naar de concrete gevolgen van menstruatiearmoede uitgevoerd.

³¹ De Bovengrondse (2019). Rapport onderzoek 'erkenning van menstruatie-armoede in Nederland'.

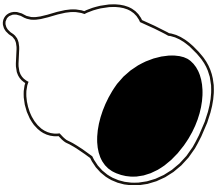
³² Kamphuis (2021). 3Vraag: Menstruatie.

MENSTRUATIEARMOEDE

BLOEDSERIEUZE FEITEN EN CIJFERS³³

- 1 op de 10 mensen tussen de 12 en 25 jaar die menstrueert heeft wel eens te maken heeft gehad met menstruatiearmoede
- 69% vindt dat menstruatieproducten gratis aangeboden moeten worden
- Zes op de tien vinden het neerbuigend ten opzichte van vrouwen als zij op een wc komen waar geen prullenbak aanwezig is
- Ruim de helft vindt menstruatieproducten te duur

³³ Cijfers uit Plan International (2019). 'Schaamte bij menstruatie' en Kamphuis (2021). 3Vraagt: Menstruatie.

WAT IS ER NODIG?

Menstruatie moet worden wat het is: de normaalste zaak van de wereld. Niemand zou belemmerd mogen worden door diens menstruatie. Het taboe rondom menstruatie en menstruatiearmoede zijn diepgewortelde problemen met verregaande gevolgen. In dit rapport hebben we al het (publiek) beschikbaar onderzoek over menstruatietaboe- en armoede in Nederland verzameld.

MENSTRUATIETABOE

Onderzoeken tonen aan dat er een sterke behoefte is aan de normalisatie van menstruatie:

 63% van de vrouwen vindt het belangrijk om met anderen te kunnen praten over menstruatie³⁴

 88% van de jongens vindt dat het genormaliseerd moet worden³⁵

 68% van de vrouwen vindt het belangrijk dat de media het onderwerp menstruatie bespreekt³⁶

MENSTRUATIEARMOEDE

Er is draagvlak voor het tegengaan van menstruatiearmoede en het bewerkstelligen van menstruatie-vriendelijke toiletten in verschillende locaties:

 69% vindt dat menstruatieproducten gratis aangeboden moeten worden³⁷

 60% vindt het neerbuigend ten opzichte van vrouwen als zij op een wc komen waar geen prullenbak aanwezig is³⁸

 71% vindt dat menstruatieproducten gratis aangeboden moeten worden op scholen³⁹

³⁴ Stekelenburg et al. (2023). Bespreken van menstruatie met anderen. Ruigrok, onderzoek in opdracht van WOMEN Inc.

³⁵ Plan International (2022). 'Bloedeerlijk? Dit zeggen jongens over menstruatie'.

³⁶ Stekelenburg et al. (2023). Bespreken van menstruatie met anderen. Ruigrok, onderzoek in opdracht van WOMEN Inc.

³⁷ Kamphuis (2021). 3Vraagt: Menstruatie.

³⁸ Plan International (2019). 'Schaamte bij menstruatie'.

³⁹ Neighborhood Feminists (2022). Amsterdam menstruates.

WET VOOR GRATIS PRODUCTEN

Schotland is het eerste land ter wereld met een wet tegen menstruatiearmoede. Mensen die menstrueren kunnen menstruatieproducten via een applicatie ophalen op openbare plekken, zoals buurtcentra, jeugdclubs en apotheken. In Nederland zijn menstruatieproducten uitgiftepunten geregeld via de gemeente in samenwerking met het Armoedefonds, maar deze dekken op dit moment nog niet de nood in heel Nederland.⁴⁰

nrc>

■ NIEUWS

In Schotland zijn menstruatieproducten vanaf vandaag bij wet gratis

Tampons Schotland is het eerste land dat tampons en maandverband gratis aanbiedt op openbare plekken. De wet moet menstruatiearmoede tegengaan.

Lotje van den Dungen • 15 augustus 2022 • Leestijd 1 minuut

GRATIS PRODUCTEN OP SCHOOL

Ook in andere landen worden tampons en maandverband met name op scholen gratis uitgedeeld. Dat gebeurt bijvoorbeeld in Nieuw-Zeeland, Engeland, Kenia, Botswana en verschillende Amerikaanse en Australische staten. Ook in Nederland bieden steeds meer onderwijsinstellingen op eigen initiatief gratis menstruatieproducten aan, maar is dit nog niet op nationaal niveau geregeld.

NOS

Nieuws v Sport v

NOS Nieuws • Donderdag 4 juni 2020, 12:36

Nieuw-Zeeland gaat 'menstruatie-armoede' tegen: gratis tampons op scholen

Na [Schotland](#) en [Engeland](#) gaat ook Nieuw-Zeeland gratis sanitaire producten aanbieden op scholen. Het land wil zo 'menstruatie-armoede', waarbij vrouwen geen geld of middelen hebben om aan deze producten te komen, tegengaan.

TAMPONTAKS

Groot-Brittannië heeft sinds januari 2021 de belasting op tampons en maandverband afgeschaft, om menstruatieproducten zo toegankelijker te maken. De BTW-tarieven richtlijn die in april 2022 in werking is getreden, biedt Nederland ook de mogelijkheid om een super-verlaagd (tussen 0% en 5%) btw-tarief of een nultarief in te voeren voor menstruatieproducten. Op dit moment is het tarief echter nog steeds 9%.

≡ CNN World

UK abolishes 'tampon tax' on menstrual products

By Amy Woodyatt, CNN

🕒 2 minute read · Published 10:07 AM EST, Sat January 2, 2021

London (CNN) — The UK has abolished the 5% rate of value-added-tax (VAT) on menstrual products, known as the tampon tax.

⁴⁰ Armoedefonds (2023). Minister Schouten ondersteunt Stichting Armoedefonds bij uitbreiding Menstruatieproducten uitgiftepunten.

WIE IS ER VERANTWOORDELIJK?

Het doorbreken van het taboe rond menstruatie is een maatschappelijk probleem dat op meerdere niveaus moet worden aangepakt. Het individu draagt niet de verantwoordelijkheid voor het doorbreken van dit taboe; openheid over menstruatie en menstruatiearmoede wordt belemmerd door diepgewortelde socioculturele normen en gestigmatiseerde opvattingen over menstruatie en een systeem waarin vrouwen en mannen niet gelijk zijn. Het menstruatietaboe is dus hardnekkig, maar cultuur volgt structuur. Het is dus zaak dat de overheid een structuur schept waarin vrouwen en mannen gelijke kansen hebben om deel te nemen aan de maatschappij.

DE LANDELIJKE OVERHEID

De overheid kan maatregelen nemen om de toegang tot menstruatieproducten te verbeteren, zoals het gratis maken van producten en deze beschikbaar stellen op scholen. Ook heeft zij een rol in het doorbreken van het taboe rondom menstruatie en het verspreiden van kennis, bijvoorbeeld door menstruatie beter op te nemen in onderwijsdoelen en te investeren in een Nationale Strategie Vrouwengezondheid.

DE GEMEENTELIJKE OVERHEDEN

De gemeente heeft tevens een verantwoordelijkheid om menstruatiearmoede tegen te gaan en te zorgen voor betere toegang tot menstruatieproducten. Dit kan worden bereikt door samen te werken met het Armoedefonds, zoals al wordt gedaan door één op de vijf gemeenten. Daarnaast is het belangrijk om onderzoek te doen naar de lokale context van menstruatiearmoede en taboe, vooral op scholen en op de werkvloer. Op basis van dit soort onderzoek kan de gemeente voorlichtingscampagnes over menstruatie opzetten of bestaande voorlichtingsprogramma's versterken.

WERKGEVERS

Steeds vaker wordt gezondheid van mensen die menstrueren opgenomen in collectieve arbeidsovereenkomsten, een belangrijke ontwikkeling. Werkgevers hebben hierin een belangrijke rol door klachten en verzuim op de werkvloer bespreekbaar te maken. Daarnaast kunnen zij menstruatie normaliseren door op elk toilet gratis prullenbakken, zeep en menstruatieproducten aan te bieden, en door flexibel werken tijdens de menstruatie mogelijk te maken.

DE MAATSCHAPPIJ

Het is van belang dat iedereen menstruatie serieus neemt en het bespreekbaar maakt, met je vrienden, familie, partner en bijvoorbeeld op school, werk of sportclub. Ook het zichtbaar beschikbaar stellen van menstruatieproducten in je eigen omgeving, bijvoorbeeld thuis op het toilet, zorgt ervoor dat menstruatie genormaliseerd wordt.

GEWOONGESTELD

Ongesteld zijn. Voor de helft van de wereldbevolking hoort het er gewoon bij, daarom hebben wij het liever over 'gewoongesteld' zijn. Want je zou er gewoon over moeten kunnen praten. En menstruatieproducten zouden gewoon voor iedereen beschikbaar moeten zijn, net als toiletpapier. Samen maken we menstruatie bespreekbaar. Thuis, op school, op de sportclub, op het werk, gewoon, overal.

COLOFON

Aan deze uitgave werkten mee:

Femke van Heun (redacteur)

Cécile Wansink (public relations en public affairs adviseur)

Natasha Tastachova (grafisch ontwerper)

Stichting WOMEN Inc.

Koivistokade 54 III

1013 BB Amsterdam

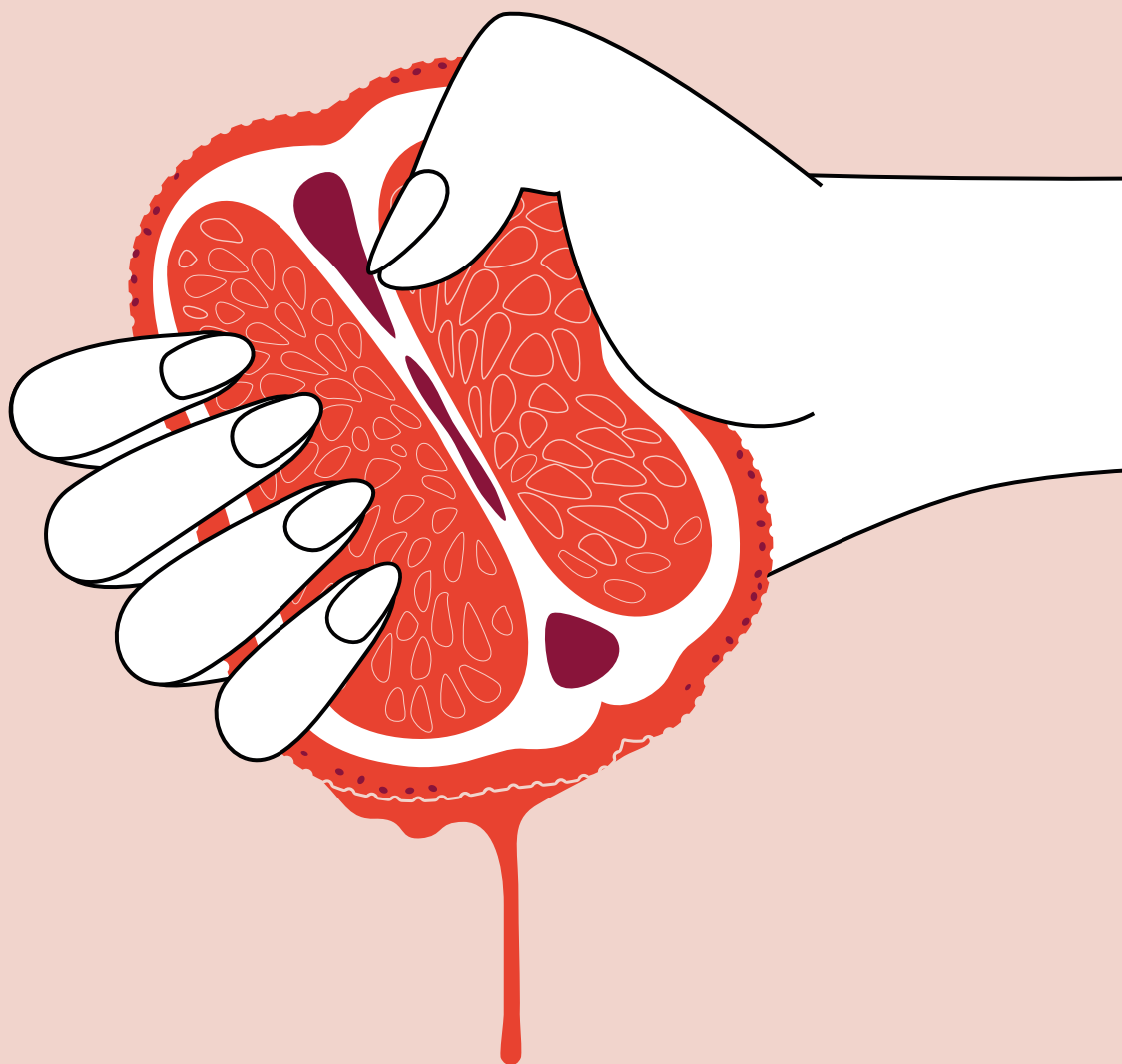
T: 020 788 42 31

E: info@womeninc.nl

www.womeninc.nl

© WOMEN Inc. 2024

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen, geautomatiseerd of openbaar gemaakt in enige vorm, wijze, het zij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande, schriftelijke toestemming van de uitgever.

Gewoongesteld.

**MAAK MENSTRUATIE
BESPREEKBAAR**